

SCHAKELS, socialistisch maandschrift voor Noord- en Zuid-Nederland (1929-1935), orgaan van de socialistische en Groot-Nederlandse organisatie Algemeen Nederlandsch Arbeidersverbond (ANAV, gesticht in 1928).

De redacteur in Nederland was Leo Magits en in Vlaanderen Jef Rens (later Marcel Slaets). Andere belangrijke medewerkers waren voor Nederland Pieter Ursi, Hendrik Brugmans, K. Heeroma en Garmt Stuiveling en voor Vlaanderen Marcel Minnaert, Achilles Mussche en Alfons Vranckx. *Schakels* was vooral een exponent van de ideeën van de linksgezinde oud-activist Leo Magits. Hij pleitte via het blad voor een samengaan van socialisme en V.B. Hij meende dat de doelstellingen van de Vlaamse ontvoogdingsstrijd en de socialistische arbeidersstrijd samenvielen. Naast de dominant aanwezige Magits, publiceerden ongeveer dertig (vooral jonge) Vlaamse en Nederlandse intellectuelen bijdragen in het blad. Ook het publiek (van enkele honderden lezers) bestond niet uit arbeiders maar uit intellectuelen.

Schakels besteedde veel aandacht aan de verschillende volkeren en hun ontvoogdingsstrijd en aan theorievorming rond het nationalisme. Het Groot-Nederlands perspectief bestond uit het sensibiliseren van de socialistische beweging in Noord en Zuid voor het Vlaams-nationalisme in de Belgische politiek. Het ANAV wilde via haar blad een vereniging van Nederlandse en Vlaamse socialistten bewerkstelligen. Opvallend hierbij is dat de eerste jaren het Dietse culturele aspect beklemtoond werd, terwijl pas daarna het Dietse socialisme op de voorgrond kwam. Het blad bleek echter te marginaal om enige invloed uit te oefenen.

LITERATUUR: M. Derez, *Schakels. Socialistisch maandschrift voor Noord- en Zuid-Nederland 1929-1935*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1981.

NICO WOUTERS